

Z A P I S N I K

sa druge zajedničke sjednice Skupštine opštine Banja Luka, održane 23.maja 1967.godine u sali vijećnice Doma kulture sa početkom rada u 9.časova, a završetkom u 14,30.časova.

Z A P I S N I K

sa II. sjednice Skupštine opštine Banja Luka, održane 23. maja 1967. godine u sali Vijećnice Doma kulture sa početkom rada u 9. časova.

Poslije izvršenog proziva odbornika, predsjedavajući - Babić Živko je rekao:

Otvaram II. sjednicu Skupštine opštine Banja Luka i konstatujem da od ukupno 100 odbornika današnjoj sjednici prisustvuje 82 odbornika, dok je odsutno 18 odbornika.

Za današnju sjednicu Skupštine predlažem slijedeći:

D N E V N I R E D

1. Razmatranje prijedloga Društvenog plana opštine Banja Luka za period 1966 - 1970. godine,
2. Razmatranje prijedloga razvojnih mogućnosti privrede i društvenih službi opštine Banja Luka u 1967. godini,
3. Prijedlog rješenja o obrazovanju ~~Društvenog~~ Režijskog odbora za izgradnju školskih objekata.

Da li želi neko da govori o predloženom dnevnom redu - rekao je predsjedavajući. Kako ste vidjeli, dnevni red je dopunjen sa trećom tačkom dnevnog reda. Da li se prihvata

predloženi dnevni red?

Prijedlog ~~reda~~ dnevnig reda, konstatovao je predsjedavajući, je jednoglasno usvojen.

Obavještavam Skupštinu da pored odbornika sjednici prisustvuju i poslanici Savezne i Republičke skupštine, predsjednici savjeta Skupštine opštine, predstavnici društveno političkih organizacija Banja Luke, predstavnici Privredne komore, Društva ekonomista, kao i predstavnici radnih organizacija.

Molim Skupštinu da u smislu člana 9 Poslovnika omogućí svim drugaricama i drugovima, prisutnim na ovoj Skupštini, da mogu uzeti učešća u pretresanju utvrđenog dnevnog reda.

Usvojen je prijedlog predsjedavajućeg.

Isto tako, rekao je predsjedavajući, predlažem, da se pretres o Društvenom planu opštine Banja Luka za period od 1966. - 1970. godine i o Prijedlogu razvojnih mogućnosti privrede i društvenih službi opštine Banja Luka u 1967. god. vodi istovremeno pošto je problematika iz oba ova dokumenta istovjetna, odnosno druga tačka dnevnog reda je sadržana i u prvoj tački.

Prijedlog je usvojen.

Ad 1 i 2 / Uvodno izlaganje uz Prijedlog društvenog plana opštine Banja Luka za period 1966 - 1970. godine, kao i uz

Prijedlog razvojnih mogućnosti privrede i društvenih službi opštine Banja Luka u 1967. godini, podnio je Vlado Rončević - / prilog zapisniku/.

Molim drugarice i drugove koji žele da govore, rekao je predsjedavajući, da svoje diskusije prijave pismeno, te po mogućnosti, naznače i teme o kojim žele da govore.

Skupština je, ~~na~~ prijedlog predsjedavajućeg, usvojila pauzu od 15. minuta.

Poslije pauze!

Prvi je dobio riječ:

Šefik Cerić:

/diskusija se prilaže zapisniku/.

Drago Radovanović:

Želio sam da napomenem da u dokumentaciji ima jedna omaška, jer se kaže da će se sa Generalnim planom započeti u ovom planskom periodu. Međutim, želim da kažem, da smo mi završili dokumentaciju za Generalni plan i da upravo sada vršimo obradu podataka i dokumentacije, tako da ćemo do kraja jula dokumentaciju staviti na javnost.

Uz ovo želim da napomenem i jednu drugu stvar koja se pokazala aktuelna. Naime, nalazimo se u periodu daljeg razvoja školstva, turizma i ostalih privrednih i neprivrednih grana na području naše opštine što nam istovremeno omogućuje pristupanje izradi Regionalnog urbanističkog plana.

Trenutno se nalazi u razmatranju "Dolina Vrbasa". Ovaj elaborat je vezan i za ostalo područje Jugoslavije, a ne samo na jedno uže područje. Zbog toga je neophodno uključiti i sve ostale komune u tu studiju.

Dalje, saobraćajnice, a posebno razvoj privrede, čini mi se, će uticati na razvoj, ne samo užeg nego i šireg područja naše komune. Zato bi trebale sve naše komune, koje su vezane jedna za drugu, odvojiti određena sredstva, jer donošenje Generalnog plana može da se ~~koristi~~ obezbjedi jedino na taj način, a isto tako i izrada Regionalnog plana.

Dedo Gazić:

Ja želim da iznesem neka svoja mišljenja u cjelini gledano na naš plan i razvoj u našoj opštini.

Kada čovjek uzme ove materijale koji su obrađeni sa osvrtom na naše dosadašnje uspjehe i kada gledamo na našu perspektivu i na sve probleme koji se tamo ističu, stvari se i pojavi čovjeku u glavi mnogo pitanja i mnogo problema - pa se postavi onda pitanje, a šta sada? Kako i od čega treba da se podje. Mislim da bi bilo jako korisno ako bi mi i na ovom slupu ovdje i na drugim skupovima koje organiziramo, pokušali da u interesu našeg bržeg razvoja izlazimo sa problemima koji će nas brže vući naprijed.

Ovdje bih htio da iznesem svoje mišljenje, jedno konkretno pitanje. Čini mi se drugovi da mi ne možemo postići

bolje rezultate i brže rezultate ako ne posvetimo dužno pažnju dvoma pitanjima, a to je: pitanje čovjeka, njegov odnos prema radu, njegova sposobnost i mogućnost i korištenje potrebnih savremenih sredstava za rad.

Ja ću da iznesem svoje mišljenje o prvom faktoru.

U ovim materijalima, koje vi imate, ističe se drugovi, da je kultura radne snage kod nas još uvijek nedovoljna i nezadovoljavajuća i da u našoj privredi ima oko 61% nepismenih i sa nešto osnovne škole.

To je jedan podatak koji jako zabrinjava. Međutim kada se analiziraju naša kretanja onda se može zaključiti da je za njih potrebno mnogo volje, sklonosti i spretnost ideološke čvrstine i političkih pogleda, međutim, sve to, od ljudi koje mi imamo, teško možemo očekivati. Teško možemo očekivati i neku veliku umješnost. No nije cijelo zlo u tome. Zlo je u tome što smo mi te probleme iznosili još prije 10 godina. Ja imam kući neke analize unazad 10, pa čak i unazad 12.godina dana. Kada sam to pročitao, posebno te unazad 12 godina, naišao sam na iste konstatacije koje se i danas iznose. Zato predlažem, da se više to ne iznosi i da se više ne mućimo oko toga, jer nismo pomakli od početka, mada, je to jedan od uslova za kretanje naprijed.

Čini mi se da je reforma u svojoj osnovi ista - kla upravo te uslove, a to je samoupravljanje, odnosi prema

radu, prema sredstvima itd. itd. Kakav smo mi imali odnos prema radu? To je bitno - odnos prema radu. Šta smo mi uradili da rješimo taj problem? Mi smo samo pričali o našoj prošlosti i budućnosti, ali od toga nije bilo koristi.

Ja mislim drugovi, da je to veoma težak i složen problem kada je u pitanju kultura, ali da smo mi imali jednu pravilnu orijentaciju na rješavanju ovog problema i da smo samo na mjesta koja su ostajala slobodna doveli stručna lica, do sada bi već imali koristi. Isto tako smo mogli ići na stručno osposobljavanje ostalih zaposlenih lica. Postoje razne škole, postoji Narodni univerzitet, imamo oko 1.000 ekonomista, a to je jedna velika snaga koja može direktno da radi na pružanju pomoći radnim organizacijama. Ovom problemu mi moramo ozbilno posvetiti pažnju.

Tamo gdje nam ljudi idu u penziju moramo vršiti zamjenu sa stručnim kadrovima, a ono što nam ostaje mi ne možemo samo izbaciti van već da se vidi šta se tu može uraditi koji se ljudi mogu osposobiti.

Mi nakon oslobođenja 20. godina imamo jedan otpor prema stručnim, školovanim kadrovima. Ja mislim da mi moramo uz ovo pitanje u cjelini moramo posmatrati povezano sa djelatnošću Zavoda za prekvalifikaciju i zapošljavanje.

To je, čini mi se, kod nas jedno od osnovnih pitanja i problema, jer neznam, koliko je moguće ići na veću produktivnost ako se ne rješi prije ovo pitanje. Zatim, mi ćemo moći ići i na bolju organizaciju, na veće korištenje

savremenih sredstava i na rješavanje čitavog niza drugih problema.

Kada sam već uzeo riječ želio bih da iznesem još jedan problem malo vezan za ove naše komunalije u užem smislu.

Drugovi, mi u zadnje vrijeme, iz godine u godinu, imamo veće teškoćesa komunalijama. Naime, upoređujući podatke o učešću komunalija u budžetu može se vidjeti da je ranij učešće komunalija u budžetu iznosilo 14%, dok sada komunalije učestvuju samo sa 4%. Prema tome i to govori o zaostajanju. Ja ovdje ne bih govorio o sredstvima, jer za rješavanje svih problema se u našoj zemlji nadju odgovarajuća sredstva, pa prema tome i naša opština bi našla sredstva za tu svrhu, zavisno od toga kako gledamo na određeni problem. Ako bi se stalo na stanovište da bi trebalo brže rješavati ove komunalne probleme i ako svi faktori u našoj komuni isto tako gledaju na rješavanje tog problema, onda bi se mogla naći zato i sredstva. Medjutim, ovdje, kod rješavanja ovog problema se pojavljuju različita g edanja.

Tako je, naprimjer, pitanje higijene grada prepušteno jednom uskom skupu ljudi. To treba da bude, neosporno je, prije svega, briga organizacija koje neposredno rade na rješavanju tih problema, zatim ove Skupštine i konačno građana.

Ja ne bih zamjerio građanima koji u tom pravcu nemju određениh navika ni određene kulture, ali bih zamje-

rio onima koji imaju fakultetsko obrazovanje a higijeni grada ne posveću u niti malo pažnje.

Jedan ljekar bi drugačije i stručnije mogao da govori i da radi na podizanju higijene rada, ~~ali~~ nego što bih to mogao ja ili neko drugi. Ali, oni o tome ne govore. Mi te faktore trebamo aktivirati, jer oni još nisu došli u tome do izražaja. Kada je riječ o higijeni grada onda bi trebalo da se na tom planu povede odlučnija borba i da odgovorniji faktori trebaju da stimulativnije da dje uju u tom pravcu.

Cini mi se drugovi, da bi i naša Skupština, posebno vijeće radnih zajednica, moralo na rješavanju tog problema više da se založi. Ako je tačan podatak da se je ovo Vijeće za protekle četiri godine sastalo samo četiri puta onda je jasno zašto se ovi problemi ne rješavaju. Mi kada raspravljamo neke stvari u vijeću potrebno je da se utvrdi politika i smjernice i poslije da nas ti zaključci obavezuju da se izborimo za njihovo sprovođenje u život. Mi u praksi nailazimo na takve stvari da se u Skupštini dogovorimo o rješavanju nekih problema, alimkto sve ne ode daleko. Dole, u radnim organizacijama i na zborovima birača se ističu razni problemi, ali ta problemi ne nadju svoje rješenje u praksi.

Izvinite što ću napraviti jednu ekskurziju. U svojoj praksi sam radio na mnogim pitanjima, ali kada sam bio zadužen za proljetnu sjetvu to pitanje mi je bilo daleko i nepoznato i pored zakazanih i održanih desetak sastanaka u Srezu i u Opštini. Medjutim, nije nikako išlo dok nisam otišao na selo. Oni koji su obrađivali zemlju nisu imali pojma

o svemu tome. Dakle, nisu imali veze oni koji rade i oni koji propisuju. Zato je neophodno da se povežu oni koji kreiraju politiku sa onima koji rade i na taj način sprovode tu politiku.

Karlo Brzica:

/diskusija se prilaže zapisniku/.

Ridvan Memić:

Drugarice i drugovi!

Ja ću pokušati da u nekoliko crta prikažem stanje obrazovanja koje je naša bolna tačka i koje smo u toku ove protekle četiri godine često puta imali na dnevnom redu. Kroz ovu novu fazu razvoja, možda će Skupština opštine naći rješenja za mnoga pitanja koja su bila na dnevnom redu i u prošlom periodu obzirom da je oformljena Osnovna zajednica obrazovanja.

U ovom periodu, pored ostalih pitanja, imali smo nekoliko pitanja koja su bila preokupacija našeg rada i rada našeg Savjeta za obrazovanje, pa prema tome, i preokupacija Skupštine i kompletnog grada panja Luke.

Jedno od takvih osnovnih pitanja u našem gradu jeste, svakako, rad učenika u tri smjene, a negdje čak i u četiri smjene. Upravo u našim uslovima i u našim mogućnostima je teže i složenije rješavati ova pitanja. I kada se nije mo-

glo drugačije rješavati to pitanje, kako vidite, prišlo se traženju učešća građan~~ja~~ i zahvaljujući akciji naših društveno - političkih organizacija i naše Skupštine mi smo morali da pridjemo raspisivanju samodoprinosu da pokušamo riješiti stanje u našem školstvu. Međutim, ako sagledamo stanje školstva u našem gradu i sredstva sa kojima raspolažemo onda se može zaključiti da će ta sredstva samo moći da ublaže postojeću situaciju, jer ćemo ogim sredstvima pokriti mrežu škola, otvoriti škole tamo gdje one do sada nisu postojale i na taj način ćemo uspjeti da prihvatimo i obuhvatimo školovanjem svu djecu koja se nalaze na našem području.

To je veoma pozitivno, jer nećemo imati regrutovanja nepismenih iz priraštaja. Međutim, jedan dio nepismenih iz ranijeg uzrasta je ostao neobuhvaćen, ali se na tom pitanju dalje radi prema materijalnim mogućnostima. Tako je stanje na terenu, međutim, sasvim je drugačije stanje na području našeg grada.

Obzirom na postojeći priraštaj te škole sa svojim kapacitetima su postale prenaseljene i ne mogu da izdrže rad ni u tri smjene pa se onda ide čak i na četvrtu smjenu. U tom smislu izgradnjom nekoliko novih škola mi bi rastezili stanje u postojećim školama od kojih neka ima čak i po 2.500 učenika.

Zato ja smatram da će se kroz ovaj period samo ublažiti ovo stanje, ali da se neće nikako u potpunosti riješiti.

U narednom periodu Skupština opštine mora da razmišlja kako i na koji način će se rješavati pitanje osnovnog obrazovanja, jer se to pitanje ne može prepustiti rješavanju same Osnovne zajednice obrazovanja. Tu treba da postoji jedan kontakt, da joj se pomogne koliko je to moguće.

I u ovom prošlom periodu je bilo vidnih rezultata na planu rješavanja ovog problema. U 1963. godini je bilo 76 škole, a danas ih ima 82. Znači, tu su uložena znatna sredstva - preko 6. milijardi dinara. Prema tome postoji intencija ka saniranju ovih prilika u školstvu. Međutim, odmah se pojavljuju druga pitanja koja istovremeno treba rješavati.

Naime, mi radimo na rješavanju problema osnovnog obrazovanja, ali na drugoj strani postoji jedan raskorak kada se gleda srednje škole i uopšte dalji put osnovaca.

Mi imamo u našem gradu jedan tehnički problem - koji nastaje poslije završetka VIII. og. razreda oko 2.000 učenika. Prema tome, postavlja se pitanje kuda s njima?

Naših srednjih škola ima 12 na koje otpada oko 1.300 učenika. Mi smo svake godine išli na prenatrpavanje tih škola. Išli smo na pretrpavanje Ekonomske škole mada za nju građani nemaju interesa, na drugoj strani javlja se viši interes za neke druge škole i tamo se, mormalno, pojavljuje veći pritisak. Međutim, kada ti učenici završe, opet nam se javlja problem, jer nema za njih zaposlenja, s jedne strane, ili, s druge strane, se mora vrši pritisak na fakul-

tete.

Uprava u rješavanju tog pitanja, a i Skupština opštine se na tome založila, išlo se na Školu učenika u privredi, kasnije na Školu za radnička zanimanja.

Ta škola ima pozitivnu stranu što mlade ljude u veoma kratkom vremenu osposobljava za rad. Međutim, postavlja se dalje pitanje, a to je istovremeno i generalno pitanje za cijelu Jugoslaviju, rješavanja zaposlenja ovih kadrova kroz tercijalne djelatnosti. Šta se praktično dalje dešava i tko je nosioc razvoja tercijalnih djelatnosti? Nama se dalje dešava to da nam se regrutuju brigade maloljetnika bez zaposlenja, bez kuće, koje se klate po ulicama.

U Škole za radnička zanimanja dolaze djaci koji ne mogu da se upišu u druge škole tako da su one predimenzionirane. I samodoprinosom je dat prioritet ovim školama, jer će one moći da apsorbuju mnogo učenika. Ova škola je samo nastavak škole učenika u privredi.

Kada govorimo o tom pitanju onda, stvarno, moramo razmisliti o tom problemu.

U tom daljem razmišljanju iznjeti ću samo jednu ilustrovanu primjedbu, možda će malo i nezgodno da zvući.

Mi imamo na nekim seoskim područjima veliki broj škola i normalno, veliki broj djece. Međutim, sva ta djeca su orjentisana prema gradu. Mi, dalje idemo i zavodimo u te škole jedan predmet koji, po mom mišljenju, ne bi trebali da

zavodimo, a to je-Osnovno tehničko vaspitanje. Na nekim od tih područja nema ni struje, a tu se uglavnom govori o struji, umjesto da smo se u takim mjestima orjentisali na poljoprivredu ili stočarstvo, odnosno zemljoradnju - zavisno od uslova.

Kakve su te naše škole na selu koje nemaju zemljišta. Neke od njih su se pojavile, doduše, sa zahtjevom za zemljište. Neke od njih nemaju sredstava za otkup zemljišta, dok druge, koje imaju sredstava ne mogu da dobiju zemljište, jer za to nisu stvoreni preduslovi. Na ovaj način se je zaustavio proces obrazovanja mladih generacija za selo i normalno je da oni žele ići na fakultete i tamo traže egzistenciju.

Slijedeći problem koji želim ovdje da spomenem jeste stanbeni problem prosvjetnih radnika, a posebno prosvjetnih radnika koji su zaposleni na selu.

Mi smo samodoprinosom tom selu obezbijedili školu, međutim, pored škole mi bi trebali obezbijediti i stanove prosvjetnim radnicima, ali mi za to nemamo sredstava. Šta se zbog toga dešava? Dešava se to da prosvjetni radnici ne mogu da daju od sebe ono što bi inače mogli da daju. Međutim i oni koji tu stanuju imaju vrlo teške stanbene prilike. Zato ovaj problem treba rješavati zajedno sa izgradnjom škola.

Otuda mi imamo podatak da na našim seoskim područjima radi svega lo stručnih ljudi, dok je ostala nastava kompletno nestručno zastupljena. Djeca imaju i po četiri p

predmeta koja su nestručno zastupljena, negde predaju apsolutivi itd. naša nastava nije na određenoj visini pa prema tome ni rezultati na tom polju. To bi trebao da bude predmet naše diskusije.

Osman Karabegović:

vi govorite da Skupština treba da raspravlja o školama i školstvu. Zašto se to svodi na skupštinu? Zar nema savjeta ili udruženja prosvjetnih radnika?

Ridvan Memić:

treba zajednički da se djeluje.

Izgrađeni školski prostor iznosi 0,77 m², dok je normativ 1,50 m², dakle, treba dostići samodoprinosom do met za još 0,03 m². To je jedan zvaničan podatak koji govori da nam je ostao raskorak do pokrića normativa od 1,50 ukoliko tu bude materijalnih mogućnosti. Dalje, ostaje još i stanbeni problem prosvjetnih radnika. Svaka škola dobije minimalna sredstva sa kojima se ne može ništa učiniti.

Isto tako se postavlja pitanje ličnih dohodaka prosvjetnih radnika za naredni period. Kada se pogleda stanje ličnih dohodaka iz godine u godinu mogu se zapaziti neka povećanja. ali su ona još u raskoraku u odnosu na druge oblasti. međutim, uslovi za povećanje ličnih dohodaka u 1967. godini će vjerovatno, biti još manji.

Zajednica obrazovanja sada obuhvata oko 125.000 učenika, te se, prema tome, broj učenika povećao za oko tri puta. Obzirom da je ovo područje nerazvijeno i da perspektiva nije zavidna, to bi bilo neophodno da ovoj Zajednici obrazovanja pruži pomoć i naša komuna i da se nađe nešto više materijalnih sredstava. Ja vjerujem da će se i Skupština pozabaviti problemima ove Zajednice obrazovanja.

Mi se nismo slagali sa formiranjem Zajednice obrazovanja.

Samo ću iznijeti još jedna podatak.

U pitanju su predškolske ustanove. O tome se i ranije govorilo, međutim nije bilo nikakvih rješenja. Na području jedne naše škole u koju je upisano oko 300 učenika izvršili smo obradivanje učenika i dobili ni malo laskave podatke - da 80% te djece nije čulo nikakvu priču ni od tate, ni od bake, niti od mame. Dakle, samo 20% učenika je čulo neku priču. Upravo od tog procenta jedan veliki broj je bio u obdaništu. Tu postoje velike razlike između te djece. I mame i očevi imaju druge preokupacije i nemaju vremena za djecu tako da su djeca prepuštena sama sebi. Tamo gdje ima baka djeca su čula za "Crvenkapicu".

Ja smatram, da je neminovno da se radi na urbanističkim rješenjima kako bi se smjestila predškolska djeca. Potrebno bi daleko više voditi računa o tome da se podiže naš društveni standard.

Djeca prepuštena sama sebi pripadaju, uglavnom,

službeničkim porodicama.

Ibro Maglajlić:

Ja bih rekao par riječi o razlikama koje imamo u ovom našem programu privrednog razvoja za narednih pet godina.

Vi ste vidjeli da industrija ima vrlo ambiciozan program kakav ni do sada nije imala. To se najbolje vidi po stopi rasta koja iznosi skoro 1/4 više svake naredne godine. Dakle, oko 25%. To je veliki zadatak koji stoji pred industrijom.

Ja sam već sada čuo neke komentare o tome, da li će ta stopa rasta industrije realna ili nije, obzirom na kretanja poslije reforme i reperkusije koje za sobom ostavlja privredna reforma. Ako stvar posmatramo sa tog aspekta onda je to i stvar, i prvo, problem svih proizvođača koji se nalaze u prvom planu obavezni da idu na povećanje proizvodnje. Mada će, sigurno je, povećanja proizvodnje biti, isto tako, se može predvidjeti da će biti nekih korekcija po ovom planu. U najvećoj mjeri će to zavisiti od obezbjedjenja finansijskih sredstava za tu proizvodnju. Kada je u pitanju taj ambiciozni plan mi smo optimisti.

U vezi sa tim planom najvažniji zadatak je ostvarenje izvoza na stranom tržištu. Naš izvoz se računa na 30. milijardi starih dinara. Sada se postavlja pitanje da li će ta industrija moći da nadje odgovarajuće mjesto

i da li će uspjeti aktivnije privredjivati u ovim uslovima privredjivanja.

Ja se ne mogu oteti utisku da je ovaj plan ranije riješen i da će se trebati preduzeti mjere da se on prilagodi jednom rentabilnijem poslovanju, jer je to i najvažnije pošto mi imamo velike obaveze u tom pogledu.

U vezi ~~xx~~ s tim vrlo važno pitanje je povezivanje industrije sa industrijom koja predhodi planiranom tehnološkom procesu. Prema tome procesu integracije trebamo dati jedno novo mjesto. Na području sirovinske baze naša industrija mnoga nešto da uradi da bi mogla da radi na nivou svjetskih cijena. Ovo je naročito povezano kada je u pitanju šumarstvo i kada je u pitanju jedan region kao što je kod nas. Prije svega, potrebno je da se povežemo sa sirovinском bazom daleko više i da šumarstvo uvede moderniju tehnologiju, jer u protivnom nije u mogućnosti da prati svjetski nivo proizvodnje.

Ovdje je bilo govora o integraciji Tvornice celuloze sa Tvornicom u Drvaru. To rješenje bi bilo sanacionog karaktera. Mi moramo posmatrati cijelu Bosansku krajinu, ali isto tako, trebamo posmatrati i uže sirovninske oblasti.

Drugo bitno pitanje je što se u materijalima nije pošlo od stvarnih uslova pod kojima danas rade radne organizacije. Ti uslovi su danas mnogo teži i složeniji nego što su uslovi predviđeni u ovim materijalima.

Danas je u industriji za 50% zaliha više nego što ih je bilo 1. januara ove godine. To je vrlo važan pokazatelj koji govori o postojanju određene stagnacije. Zbog toga treba svakoj organizaciji dati svoje mjesto. Kada se izvuku ovi novi problemi onda se može vidjeti da su problemi ~~već~~ vrlo teški. Zato sve radne organizacije, bilo da povećaju ili da ne povećaju proizvodnju, moraju da imaju razradjen perspektivni program razvoja - sa naznačenim povećanjem akumulacije ličnim dohodcima, organizacijom itd. Lični dohodci u industriji su vrlo niski i tu imamo ozbiljnu stagnaciju ličnih dohodaka. Prosjek ličnih dohodaka negdje iznosi i 60.000.- starih dinara.

U vezi sa ovim želim da kažem nekoliko riječi uko problema nezaposlenosti, jer je to jedan vrlo neprijatan element.

Kada je u pitanju zaposlenost onda nije svim strukturama dađ isti akcenat. Ja se slažem sa drugom koji je govorio o poljoprivredi. Kada se razmatra poljoprivredna proizvodnja onda čovijeku neke stvari ne mogu da idu u glavu. Šta je sa proizvodnjom kokošiju? I u trgovini se može daleko više dati, a i medjunarodna godina turizma to od trgovine očekuje. Trgovina bi daleko više mogla da daje i da nudi. To je jedno vrlo aktuelno pitanje.

Mi sa našom fabrikom viskoze imamo velikih problema koje trebamo otkloniti što puštanja u pogon. Ti zadaci su

jako teški, jer su neka rješenja u zaostatku, međutim, ukoliko dinamika sredstava to obezbijedi, mislim, da ćemo u idućoj godini taj posao završiti.

To je dosta moderna tehnologija u proizvodnji vlakana. U pitanju je jedno vlakno koje se do sada nije proizvodilo u Jugoslaviji, a ono je jako blisko sintetičkom vlaknu, te predstavlja zamjenu prirodnim i drugim vlaknima koje smo do sada uvozili. Međutim taj novi proizvod traži takodje prilagodjavanje postojeće teksilne industrije koja bi tek tada mogla da upotrebljava to vlakno. završio je svoje izlaganje Ibro Maglajlić poslije čega je na prijedlog predsjedavajućeg slijedila pauza od 15.minuta.

Poslije pauze!

Aleksandar višić:

Rekao bih nekoliko riječi u vezi grane 125 i nekoliko privrednih organizacija koje se nalaze na području naše opštine.

Ja vjerujem da do danas na Opštinskoj skupštini nije raspravljano o problemima iz grane 125. Konkretno radi se o Tvornici kože koja je locirana na trećem kilometru uz rijeku /Crkvenu/? Ovdje se postavlja zagađivanje otpadnim vodama te rijeke tako da je u pitanju lociranje ove Tvornice.

Ovdje ću biti konkretan. smatram da grana 125

nije naišla na razumjevanje kod odgovarajućih faktora i da joj odgovarajući faktori nisu pokloni i dužnu pažnju po pitanju dugoročnog sagledavanja, po pitanju ulaganja investicija, po pitanju modernizacije proizvodnje i po pitanju kadrova i same strukture radnika koji su zaposleni u toj Tvornici. Smatram, da je opštinska skupština, kao najviši organ samoupravljanja, ovim pitanjima trebala da pokloni pažnju i da o njima vodi računa.

Možda je to i opravdano, ali ja moram da primjetim, da od kada postoji Tvornica kože ni jedan funkcioner nije našao za shodno da se nadje na licu mjesta u toj radnoj organizaciji pa da vidi sa kakvim se problemima ta Tvornica suočava. Došla je samo inspekcija i konstatovala da je rijeka zagađena.

Smatram da je radni kolektiv ove Tvornice najmanje kriv za ovako lociranje objekta. Radni ljudi ovog kolektiva su, koliko im je to god bilo moguće, se zalagali za postizanje boljih rezultata. Ti rezultati su se pokazali naročito u periodu privredne reforme kada smo mi i našli svoje mjesto, kako na domaćem tržištu, tako i na inostranom tržištu, te u prošloj godini izvezli 1/3 svoje proizvodnje.

mi smo sami sebi obezbijedili devizna sredstva da bi mogli uvesti sirovu kožu. Prema tome mi se ne nalazimo u tako lošoj poziciji da ne bi mogli raditi. Radili smo i za jednu Njemačku firmu.

Medjutim, treba donjeti rješenje po pitanju daljeg opstanka Tvornice celuloza. Ako opština Banja Luka

smatra da treba da se Tvornica kože zatvori neka je zatvori.

Isto tako smatram, da se sa pola sredstava potrebnih za zidanje nove hale može riješiti pitanje otpadnih voda, pa prema tome, nema svrhe da se ide na drugo lociranje i druga rješenja. Zato je neophodno i to je moj prijedlog, da dodju na lice mjesta predstavnik skupštine opštine, inspeksijske službe, kao i predstavnici drugih faktora, pa da se na licu mjesta vidi da li Tvornica može tamo da ostane ili treba da se zatvori, kako bi se već jednom prestalo sa tim pričama, da se zauzme jedan razuma i pravilan stav po tom pitanju.

Još jednom moram napomenuti da ljudi koji gore rade nisu krivi za njeno lociranje, a isto tako, predlažem da se ide na rješavanje ovog problema putem otpadnih voda, a ne na izgradnju nove hale za koju bi bilo potrebno više 50% sredstava.

Isto tako moram reći da smo mi nekada poslovali i sa 60.miliona gubitka, međjutim, sada smo prešli sve prepreke i stali smo na vlastite noge. Imamo akumulaciju oko 40-50.miliona dinara.

mi moramo naći neko rješenje, jer priče koje slušamo već jedan duži period stvaraju neizvjesnost kod kolektiva od 120.radnika.

Predsjedavajući:

Želim samo da napomenem da ima još 6 prijavljeni

diskutujete i molim drugove koji će diskutovati da ograniče svoje diskusije.

Osman Cerić:

Drugarice i drugovi!

Dozvolite mi da iznesem svoje mišljenje u vezi Društvenog plana koji se predlaže.

Kroz dokumentaciju društvenog plana potrebno je predvidjeti izgradnju društvenih domova na području naše komune. Naime, mi imamo područja koja se nalaze u takvom stanju da ne mogu društveni faktori da okupe omladinu, a prema tome, ne mogu ni da djeluju kod te omladine društveno i politički. Mi imamo situaciju da se cjelokupna društvena i politička aktivnost odvija u domu koji je samo improvizacija.

Smatram, da je naglašavanje ovog problema sasvim na mjestu i da se rješavanjem ovog problema rješavaju i drugi problemi koji se na njega nadovezuju. Zato je potrebno predvidjeti u toku ovog perioda bar izgradnju jednog društvenog doma, dok bi se prioritet izgradnje naknadno odredio.

Ja mislim drugovi da bi se to ulaganje isplatilo, a mi smo to i u Urbanističkom zavodu razmatrali te došli do zaključka da zato postoje mogućnosti. Sa druge strane, bilo bi daleko manje maloljetnih delikvenata, a manje bi se sredstava trebalo ulagati na druge domove /kazneno - popravne/.

Sada mi, međjutim, nemamo prostoriya u kojima bih mogli da okupljamo mlade i normalno, da oni idu na ulicu te se predaju raznim porocima, dok se mi ne borimo proti toga. Zato bi u ovom periodu trebalo da se predvidi, kao što sam već rekao, izgradnja jednog doma "avionskog tipa" čija bi izgradnja iznosila oko 50. miliona dinara, s tim, da se prioritetno mjesto izgradnje odredi poslije izvršenog snimanja na našem području.

Na mom području je stanje takvo da mi moramo iznajmiti prostoriye privatne gostione da bi mogli održati sastanak socijalističkog saveza i onda dolazi do toga da se ljudi neće da odazovu sastanku.

Milorad Plavčić:

Rekao bih samo nekoliko riječi po pitanju ovog plana razvoja i po pitanju realnih mogućnosti ostvarenja ovog plana u našoj opštini.

Kada su u pitanju društvene službe, mislim, da su u planu zacrtane više želje nego mogućnosti i da je zacrtano mnogo više nego što će se moći ostvariti u periodu od 1966 - 1970. godine ili u toku same 1967. godine.

Posmatrajući zdravstvo na našoj opštini sigurno je da se mora konstatovati da njegov razvoj nije samo podbacio u Banja Luci i da ga samo ne smijemo posmatrati tako usko, nego ga moramo posmatrati u odnosu na cijelu Bosan-

sku krajinu. , Ako posmatramo stanje na banjalučkoj opštini onda se mi nalazimo iznad svih jugoslavenskih prosjeka /u negativnom smislu/. Tako ako se gledaju podaci može se vidjeti da na 900 stanovnika dolazi jedan ljekar, a na 1.000 stanovnika dolazi jedan bolesnički krevet. To je tri puta više od jugoslovenskog prosjeka. Zbog ovakih podataka treba oprezno ići dalje kroz naš plan. Posebno se postavlja pitanje velikih investicija kakve se predviđaju. Predviđeno je da se ide na ulaganje od 781.mili. za investicije, što predstavlja godišnje oko 360.mil.dinara. Medjutim, obzirom na sadašnje stanje u zdravstvu i obzirom na sredstva koja se izdvajaju za fondove, obzirom na to kakve su sadašnje mogućnosti, to ne daje garanciju da će se planom predviđjena sredstva ostvariti.

Posebno treba napomenuti da je u ovim materijalima nedovoljno zastupljen razvoj ambulatno - polikliničke službe, dok se na drugoj strani ide na ulaganje u bolničke kapacitete. Zato bi bilo dobro da se materijali razmotre u zdravstvenim ustanovama i vidi, istovremeno, kakve su mogućnosti.

Mi smo u ovoj godini prišli integracionim procesima u zdravstvu. I ako je to učinjeno u Banja Luci ima još sedam samostalnih zdravstvenih ustanova. Mislim, da je potrebno ta pitanja i dalje pokrenuti, pogotovo zbog toga što ima zdravstvenih ustanova koje po kapacitetima ni po kadrovima ne odgovaraju jednoj radnoj organizaciji, a sigurno

je, isto tako, da ne pruža radnim ljudima ono što treba da im pruži.

Vjerovatno da bi takve ambulante i medicinski centri mogli kvalitetnije da rade da se u njihovoj organizaciji preduzmu neke mjere. Posebno je pitanje Banjalučke bolnice koja djeluje samostalno sa 80 kreveta.

Još samo jedan stvar kada se govori po pitanju socijalnog osiguranja. Naime, radi se o tome da ima nekoliko formulacija iz osiguranja koje nisu uračunate i koje na taj način predstavljaju povećanje troškova mada se sada ide na samjenje sredstava.

Tasim Mešinović:

/je pročitao svoju diskusiju, te se prilaže uz zapisnik/.

Fuad Balić:

Drugarice i drugovi!

Društveni plan je dao mjesto razvoju kulture i umjetnosti za period od 1966 - 1970 godine. Medjutim, smatram da ovom planu nedostaje i konkretizacija. mislim nedostaje uskladjivanje onog dijela koji govori o sredstvima i tekstualnog dijela.

Predvidja se porast od 46,9%, što znači godišnje

oko 9%. Mislim da ovaj procenat ne odgovara ritmu potreba na području naše komune za razvoj kulturno - umjetničkih institucija.

Posebno kada je u pitanju Banja Luka onda se mora dodati i činjenica da ona ima jako nizak startni osnov, tako da i ovaj planirani tempo do 1970. godine neće biti dovoljan da nas izjednači sa Mostarom nego ćemo se onda naći tamo gdje se Mostar danas nalazi.

Zato mislim, da je stvar Skupštine i odbornika da u ovako jednoj rijetkoj mogućnosti, zauzmu stav i donesu određene koncepcije i određenu politiku, te da u ovom periodu razmatraju određene institucije i da iskoriste određene mogućnosti. Mi do sada nismo imali takve mogućnosti. Naša oblast do sada nije tretirana kao programska oblast.

U ovom planu nije rečeno šta će biti sa bibliotekama. Trebalo je reći da li ćemo nastaviti sa mrežom i organizacijom sa kakvom smo započeli. Sa druge strane plan nije spomenuo kulturno prosvjetne centre.

Ovdje je spomenuto pitanje izgradnje društvenih domova. Prije toga je potrebno vidjeti kakav smo sadržaj dali onim do sada izgrađenim društvenim domovima. Mi se nalazimo u situaciji da iz naših radnih organizacija veliki broj radnika / i do 80% / živi na prigradskim područjima, dok naše institucije lociramo u centrima.

Mislim da je i to pitanje na koje bi trebalo odgovoriti.

Drugo pitanje koje nije spomenuto je pitanje kinofikacije na gradskim i prigradskim područjima. Ako znamo da je film, pored radija i televizije najznačajniji element na području kulture, onda smo obavezni da razmislimo šta treba uraditi u ovom periodu i na tom planu.

Isto tako trebalo bi da se dogovorimo da li će kulturno umjetničko društvo dobiti nove prostorije ili će postojeće bolje koristiti s tim da se dobije odgovarajuća oprema za taj dom.

Prema Muzeju Bosanske Krajine, čini mi se da se ne zauzima stav kakav bi trebao da se zauzme. Dokumenti i ostale vrijednosti se nalaze pohranjeni u sanducima i ne možemo ih pokazati posjetiocima. Međutim, mi za nekoliko godina uloženi fond mogli da povratimo od sredstava koja bi posjetioci davali u vidu ulaznica.

Ovdje nije spomenuta ni izdavačka djelatnost u našoj komuni. Mislim da bi u ovom roku od 4. godine Banja Luka trebala da ima jednu publikaciju koja će govoriti o njenom razvoju.

Na kraju nešto o spomenicima kulture.

Ovdje nije spomenuto šta ćemo raditi sa Šehitlicima. Šta je s tim spomenikom?? Mi se često puta nalazimo u vrlo neugodnoj situaciji i dilemi da li neku delegaciju

da vodimo na spomenik ili ne? Treba da se obezbijede sredstva za zaštitu i za dovršenje spomenika na Šehitlucima. Tu moramo naći neko rješenje, jer nam je svake godine na tom spomeniku šteta sve veća.

Sličnu situaciju imamo i sa "Kastelom" koji se isto tako ne spominje, a i sa ovih 9% sredstava ne može se to obezbijediti ni do 1970. godine.

Pored kastela i Šehitlika postoji još niz objekata koji treba da se očuvaju od propadanja.

I još na kraju, treba da se razmisli o formiranju ekspozitive spomenika kulture.

Hvala!

Milorad Popović:

Mi smo se zamorili diskusijom i prijedlozima, ali nalazim za potrebno da kažem nekoliko stvari koje se trebaju reći prilikom donošenja našeg Srednjoročnog plana razvoja.

su
Najprije je govoreno kako naše radne organizacije i druge institucije radila projekciji Srednjoročnog plana, pa je dalje rečeno, da su u zacrtavanju osnovnih smjernica učestvovali i naši građani, poslanici i odbornici, te razni privrednici. Dalje se kaže, da su to želje, a sa druge strane, opet, postoje mišljenja, da se te želje trebaju

dalje dopunjavati sa novim željama.

Dalje, se opet čuje - da se u vremenu od četiri godine ne mogu podmiriti i riješiti pitanja svih institucija, a isto tako se čuje da je period od četiri godine dug i da će naš plan trpjeti razne promjene prilikom izvršenja njegove realizacije.

Mislim, da mi moramo poći od toga da će naš plan pretrpjeti neke izmjene. I sistem samoupravljanja je jedan društveni akt koji usmjerava i projecira određeni razvitak kao određene društvene djelatnosti pa i tu ima odstupanja. Zato i od današnjih okvira plana može biti odstupanja, ali isto tako, može biti i nastupanja - može da se ide dalje od ovih predviđanja.

Mi smo mnogo stvari zacrtali koje trebamo ostvariti u tom određenom periodu od četiri godine dana, to smo izrazili i u procentima i količinski, međjutim mi daž nas malo govorimo kako realizirati naš plan - gdje mu je realnost.

Mislim da se može konstatovati da je baza za izvršenje ovog plana u oblasti proizvodnje gdje je, prije svega, vršen dogovor što može da bude garancija da se može očekivati izvršenje planakog predviđanja - ali pod jednim uslovom, a to je da se sada poslije donošenja plana taj plan ne stavi u ladicu, a da mi pravimo drugi plan neovisno od ovog plana. Potrebno je, dakle, da naše radne organizacije, koje su ušle u ovaj plan, isti dalje razrađuju i na-

laze se u njemu.

U vezinsa tim prihvatam prijedlog koji je ovdje dat da se Plan dovede u sklad sa novim mjerama. Što se tiče potrošnje to dolazi tek poslije stvaranja sredstava. Znači mi moramo najprije povećati proizvodnju i tome dodati ono što nam društvo daje pa sa tim raspoloživim sredstvima onda da idemo na potrošnju. Nije teško napraviti društveni dom ni nešto drugo uraditi ako se ima sredstava.

Pored toga ono što je posavio drug Karlo po pitanju poljoprivrede želim da dopunim sa još nekoliko riječi o poljoprivredi. Poći ću od toga što smo čuli na predizbornim skupovima i na predizornoj kampanji. Dakle, može se staviti primjedba da je mal rast poljoprivredne proizvodnje /oko 5% / i da to plansko predviđanje treba povećati. Ako se ~~postavi~~ postavi pitanje kako da se izvrši to povećanje proizvodnje u uslovima u kojima se nalazi poljoprivreda na našem području, obzirom na broj stanovništva, na aktivnost stanovništva, na individualni sektor, a taj individualni sektor je usitnjen, onda se mora reći da mi imamo program razvoja poljoprivredne proizvodnje na našoj komuni koji su radile naše stručne institucije. Međutim, mi bi morali da idemo i dalje. Ne samo da idemo od aktivnosti našeg stanovništva nego da povećamo i kupovnu moć stanovništva, da mu poboljšamo standard, da se vrši jačanje materijalne baze tog područja gdje se vrši pritisak na proizvodnju u gradu koji, isto tako, ima svojih ogromnih problema.

Mi moramo, istovremeno, sa podizanjem proizvodnje da brinemo i o realizaciji robe koju proizvodimo.

Naš plan predviđa 16% rasta proizvodnje, a 7% rasta prometa. Ako tome dodamo i izvoz onda ćemo vidjeti da to znači stvaranje novih zaliha proizvoda. To mora biti uskladjeno i ovim planom. Ako bi mi ulazili u povećanje 2% poljoprivredne proizvodnje mi bi smanjivali pritisak na zaposlenost. Ima ogromni broj stanovnika koji dolaze na Banjačučko tržište da kupuju, recimo, kupus. Zato se istovremeno sa jačanjem kupovne moći stanovništva ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ povećava i broj potrošača. Povećanjem proizvodnje zahtjeva i od naših zemljoradničkih zadruga da pristupe izradi operativnih planova baziranih, prije svega, na individualnom posjedu.

Kada to napravimo i pristupimo realizaciji programa onda je sigurno da će u takvim zemljoradničkim zadrugama morati da rade i agronomi i ekonomisti.

Prema tome, mi moramo krenuti tim putem - posebno u ovom dijelu planinskog karaktera gdje ima oko 10.000 ovača, a gdje je Republika Hrvatska zabranila nomadenje. Tu mi trebamo da se orjentišemo na podizanje krmnog bilja, krmne baze itd.

Ve zano za unapredjenje poljoprivrede na ovom području jeste i pitanje saobraćaja i pitanje elektrifikacije. Isto tako i pitanje lokalnog saobraćaja. Za elektrifikaciju postoji veliki intetes naroda. Na predkandidacionim

zborovima su iznošeni ti problemi. Mi uopšte nemamo programe za izgradnju saobraćajnica pa i tamo gdje ima inicijative za takvu izgradnju.

Zato i jedan od zadataka u oblasti povećanja prometa treba da bude i to da se ide na to da se prioritet uzme ne samo sa stanovišta snabdijevanja našeg stanovništva, nego da u ovom periodu od 4. godine dana Banja Luka treba da se pretvori u potpuni centar snabdijevanja cijelog regiona. Treba da se izgradi robna kuća i opremi ostala naša trgovina i ta u smislu u kojem je govoreno.

Jedna opšta primjedba. Čini mi se da se osjeća previše samozadovoljstvo u radnim organizacijama. Zato kroz izvršenje ovog plana treba da se vi boriti proti toga. Treba da se usaglasi proizvodnja sa potrošnjom i prometom i da se onda čitav taj mehanizam postavi tako da nam obezbijedi realizaciju svega ovoga što smo zacrtali.

Osman Karabegović:

Mislim da je druga karakteristika našeg plana, izraženija nego ranije, da mi nemamo velikih finansijskih sredstava i da se išlo zatim da radne organizacije raspolažu sa svojim vlastitim sredstvima.

Federaciji je ostavljeno nešto sredstava za intervenisanje u energetici, za opremu, ali je to manje bitno

Bitno je da se ostavilo sredstva radnim organizacijama da s njima raspolažu. Prema tome one treba da budu i nosioci izgradnje. Međuzim, isto tako ovaj plan će imati i određene koristi za društvo, jer se privreda ne može razvijati bez nadgradnje - bez školstva, saobraćaja, socijalnih institucija itd. itd.

Dakle, postoji jedna organska veza između plana komune i plana radnih organizacija. Čini mi se da komuna treba da vodi takovu politiku sa radnim organizacijama da više saradjuje i stimuliše razvitak privrede i svog područja. Rade organizacije nemogu same za sebe posmatrati svoje probleme, jer ostvarenje planova zavisi od tržišta i drugih faktora, posebno kada roba ide preko granice, tako da je komuna ta koja treba da stvori što bolje preduslove za razvoj proizvodnosti i mora stvoriti jednu orijentaciju kako će se privreda razvijati. Tu mora da postoji nekakva orijentacija proizvodnosti i rasta i realizacije.

Ovdje je rečeno da neke stvari iz ovog plana nisu aktuelizirane-i ja mislim da trebamo vidjeti kakvi su uslovi za realizaciju ovog plana. Postavlja se pitanje kredita, velikih zaliha itd. mi više nemamo prilike ni mogućnosti da napravimo plan koji se neće moći realizirati i koji ćemo staviti u ladicu, jer je nerealan.

↓ kada čovjek pogleda razvoj ove naše komune i kada se pogledaju ove cifre onda čovjek može biti zadovoljan, ali kada se opet pogleda druga strana medalje - kori-

šćenje sredstava, korišćenje fonda radnog vremena, mašina i radne snage i dr. onda se pokaže da naša industrija nije visoko produktivna.

Mi lični dohodak nije dobar. Ima preduzeća sa usitnjenih sa visokim troškovima tako da je lični dohodak u tim preduzećima jako nizak, a ako je lični dohodak nizak onda se tim diriguje i cio ostali život - i komunalije i ugostiteljstvo i sve ostalo. Prema tome ako želimo prosperirati mi moramo ići na veću produktivnost, a to je bolje organiziran rad, povezanost privrede, viša kvalificiranost stručnih kadrova. Mi moramo za to da se borimo.

Bolje je da se zatvori neko preduzeće nego da posluje sa gubitkom, ali ne smijemo da se zadovoljimo sa prosjekom. Jer je u pitanju jedna tehnološka revolucija. Ako to ne usvojimo onda ćemo zaostajati sa drugima i stvorit će se problemi u školstvu, zdravstvu, socijalnom osiguranju.

Prema tome mi moramo kao najviši organ da vidimo sve uzroke vezane za ove probleme i da učinimo sve u komuni da toj privredi omogućimo višu produktivnost. Ako nema toga ne može se govoriti o tome kakvo je školstvo, ugostiteljstvo, socijalno, turizam i dr. I to predstavlja produktivnost, a ne samo proizvodnja. Na tome se treba raditi. Taj plan treba da obezbjedjuje i odredjeni standard života. U nas je niska produktivnost, pa prema tome i niska akumulacija, onda su i sredstva mala za podmirenje ljudskih po-

treba. Mi ne možemo sa nepismenim radnicima da povećavamo produktivnost rada, jer takav radnik nema određenu kulturu. Ako mi u kolektivu ili fabrici ne shvatamo dovoljno korištenje sredstava, sirovina, mašina i dr. onda nema ništa. Međutim, u tome je čitava filozofija kretanja našeg društva.

U našem društvu ima i stihije, kada je u pitanju naš razvoj.

Nije rijedak slučaj da neka preduzeća jedva žive - samo životare. No dobro je da radnici žive od toga, ali će konkurencija ta preduzeća skinuti sa dnevnog reda.

Vidite kako je sada teško prodati proizvodnju. Nije važno samo proizvoditi robu, nego je isto toliko važno, kakve su cijene, kakvi troškovi i kako se ta roba prodaje.

Naši izvozni potencijali treba da se poboljšaju. Nije izvoz takav o kakvom se priča. Prema tome nije problem samo proizvoditi robu, nego je problem kako proizvoditi i kako plasirati. Mi imamo ogromne lagere robe, ali niko neće da snizi cijene te robe. Vjerovatno će se nešto uraditi da se za tri godine ta roba plasira. Međutim, prošlo je vrijeme kada se iz banke mogao dobiti kredit.

Govoreno je o oblasti trgovine, turizma, ugostiteljskva kroz plan razvoja. Međutim, i u mogućnostima koje mi imamo i o kojima govorimo ima mnogo stihije.

Trgovina u Banja Luci ne bi trebala da bude ovaka kakva je danas. Banja Luka treba da bude jedan trgova-

čki centar za jedan širi region. Tu u Banja Luci postoji trinaest preduzeća. Veliki je broj direktora, mnogo knjigovodstva, mnogo troškova - sve je mnogo usitnjeno. Tu treba da se otvaraju velike radnje koje bi, opet, mogle da otvaraju vlastite radnje i robne kuće.

Ako neko misli da je ovo što kažem nerealno ja bih jako rado stupio s njim u polemiku.

Lični standard je jedan od osnovnih ciljeva.

I oblasti usluga treba pokloniti više pažnje.

Zato treba da se ide na jednu studiju o snabdijevanju u Banja Luci. Kakvi su nam trgovci ? Da li oni imaju mašte i ideja? Mi nismo imali promet kakav bi mogli da imamo. Ista stvar je i kod ugostiteljstva. Dajte da se pobrinemo da turista ostane nekoliko dana u Banja Luci i da mu obezbijedimo sve ugodnosti koje mogu turistu da zadrže. Mi imamo te mogućnosti - lov, ribolov i dr.

Moramo se početi učiti da ekonomski živimo nego do sada.

Mi često, a i sada smatramo da je industrija jedina mogućnost i jedina oblast o kojoj trebamo voditi računa. Međutim, čini mi se da naša industrija u Banja Luci nema nikakve povezanosti sa vani. Tek sada je počelo nešto na tome da se radi i ide se na povezivanje Celuloze sa Drvarom. Mi imamo velikih organizacija koja su izolirana. I Rudi Čajavec se izolirao. Ovo otvaranje zavisi od karaktera pojedinih preduzeća, ali mi ne trebamo da se izolujemo od ostalih

jugoslavenskih preduzeća i od inostranih partnera. Dajte da se i tu nešto kombinira. To su sve nove mogućnosti koje mi do juče nismo imali.

Mi moramo da idemo na povezivanje sa jugoslavenskom privredom. Kod nas je drvna industrija jako rascjepkana i sa takvom industrijom ne možemo da idemo na inostrano tržište. Sa jedne strane tu je stanje dezorganizirano, a sa druge strane je sirovinska baza zastarjela.

Dalje se izračunava da će se ići na upošljavanje 6% nove radne snage. Medjutim ovdje treba voditi računa i o nekvalificiranoj radnoj snazi.

Isto tako, mi ne možemo ovako raditi kako drugovi misle, da skupština sve diskutuje i o svemu zaključuje. Mi moramo najprije filtrirati određeni problem koji, tek poslije toga, treba ovdje da se diskutuje, a ne da se ovdje raspravlja o svim problemima.

Mi treba da angažujemo savjete i da oni sa određenim problemima izlaze na skupštinu.

Moram napomenuti da se aktivnost komore uopšte ne osjeća u privredi. Kaže se da je komora asocijacija privrede i ona kao takva mora da utme učesća u rješavanju ovih stvari. Gdje će se raspravljati o privredi, ako neće u komori? To mora da bude jedna karika između privrede gdje će se raspravljati o svim problemima iz privrede.

Uopšte uzevši, čini mi se, da kod nas treba biti što više metoda dogovora, a manje propisa i manje rješenja i sugestija.

Mislim da bi bilo dobro da savjeti komore i ostale institucije nadju svoje mjesto u realizaciji ovih zadataka, a onda da se vidi šta otpada na Skupštinu, naročito šta otpada na vijeće radnih zajednica. Te službe bi trebale da se prilagode ovim zadacima i prilikama, da se vidi tko ima i kakve ima zadatke. Skupština bi na kraju trebala da vidi kako je zamišljena realizacija tog plana. Čini mi se da bi privreda i komuna trebali biti povezaniji, jer se dobija utisak da je skupština neki poredžija. Dakle, potrebno je više saradnje privrede i skupštine.

Stanko Tatić:

Drugovi odbornici, ja ne bih htio dugo da govorim jedino mi je želja da se osvrnem na neke stvari koje su vezane za komunalije.

Ranije je diskutovano o uzgoju stoke. Kod nas ima takvih kuća do kojih se ne može doći da bi se pružila medicinska i veterinarska pomoć.

Dalje, ovdje je bilo riječi o higijeni grada, ali nije ništa rečeno o higijeni sela. Zagađene vode su ozbiljan problem koji bi sa malim ulaganjem mogao da bude rješen.

Govoreno je i o elektrifikaciji sela, ali se na

tome nije do danas ništa uradilo.

Posebno je pitanje mostova. Mi izgradjujemo škole, ali ne izgradimo put i most da se može doći do određene škole.

Napomenuto je da ima loših pojava u poslovanju naših privrednih organizacija. Mi smo tražili npr. da nam se uvede jedna autobusna linija, međjutim preduzeće nam je zatražilo ^{podatak} koliko će biti putnika i ne samo to nego nam je tražilo spisak putnika koji će se voziti tom linijom. I na kraju to pitanje nije rješeno.

Ja bih predložio da Opštinska skupština dađe jedan konkurs za saobraćaj pa da konkursu učestvuju i druga preduzeća, te ukoliko neće da se javi neko Banjalučko preduzeće može to da uradi neko drugi.

Na kraju pozdravljam, ispred birača, drugove poslanike i pozivam ih da dodju kod nas da porazgovaramo, završio je drug Tatić.

Vlado Rančević:

Uz ostale pročitane opaske na primjedbe vezane za plan razvoja, drug Rančević je rekao:

U uvodnom izlaganju ja sma naglasio da je prilikom donošenja plana kontaktirano sa svim zainteresiranim faktorima, a posebno su konsultirane radne organizacije kao osnovni nosioci ovog plana razvoja, međjutim, mi

stojimo iza toga, da kada su u pitanju nove privredne mjere, da će trebati ići na rebalansiranje plana.

Što se tiče rasta proizvodnje mi stojimo iza toga i ne bi mogli prihvatiti primjedbe u tome smislu, jer su analizirane mogućnosti naše privrede.

Predsjedavajući:

Čuli ste obrazloženje - da li želi još neko da raspravlja?

Što se tiče postavljenih primjedbi u vezi tretiranja Jelsingrada i još niza drugih pitanja, mislim da će to sa uspjehom riješiti naše Koordinaciono tijelo kada se bude konkretizovao čitav plan. Ako se slažete, to bi mog i uraditi kroz jednu analizu.

Treće pitanje je pitanje novih investicija. Nekoliko drugova je govorilo o potrebi ulaganja u komunalije, ~~poljoprivredu~~ poljoprivredu, ~~obrazovanje~~ obrazovanje, kulturu i još neke ~~djelatnosti~~ djelatnosti. Mislim, da nećemo moći sada da ulazimo sa nekim novim sredstvima nego će sva sredstva biti predmet posebnog razmatranja preko naših savjeta i Skupštine.

Mi ćemo pregledati sve primjedbe i nastojati da ih unesemo u plan s tim da se ponovo ne saziva Skupština, već da se ide na naše savjete i na Koordinaciono tijelo, te da se Srednjoročni plan publikuje za narednih petnaestak dana kada službe unesu izmene. Poslije unošenja izmjena Plan

bi išao pred Koordinaciono tijelo.

Ovaj prijedlog koji se odnosi na konkretizaciju zadataka, smatram da se prihvati i to da se konkretizacija ne unosi u Srednjoročni plan nego da se unese kroz jednu analizu, kroz naš Ovogodišnji plan.

Usvajanje ovog dokumenta bi se vršilo na odvojenim sjednicama, ukoliko se slažete sa mojim prijedlogom.

U današnjoj diskusiji je iznjeto mnogo bitnih elemenata i ja mislim da nema potrebe da mi ponovo zakazujemo sjednicu Skupštine, nakojoj bi ponovo diskutovali o istim stvarima. Naime, mi ćemo morati ići ovim putem koji je u današnjoj diskusiji istaknut, da se predvidjanja utvrđena od strane radnih organizacija putem plana, prate preko naših vijeća, dok bi se na našim savjetima vršilo razradjivanje ovog dokumenta. Sa druge strane potrebno je čvršće povezivanje privrede sa faktorima u komuni prilikom izvršenja svih ovih zadataka.

Isto tako, mi ćemo u narednom periodu morati ići na sednicu sa manje pitanja ako želimo pravilno rješavati pojedine probleme. Mi ćemo ići putem izrade pojedinih analiza i studija za pojedine oblasti ne samo onih koje se finansiraju iz budžeta nego i iz drugih sredstava. Ići ćemo na analizu za zanatstvo, komunalne službe, turizam, trgovinu. I za selo ima određena dokumentacija vezana za razvoj proizvodnje na selu. Ali treba da se ide i na analizu osta-

lih oblasti na selu: elektrifikacije i dr.

Dakle ja mislim da već sada, kako smo se dogovorili, naši savjeti i naše službe mogu uzeti u razmatranje ovaj dokumenat i odvojiti određene probleme sa kojima bi se išlo na opštinsku skupštinu, da se što manje posmatra globalno prilikom analize izvršenja plana.

Osman Karabegović:

Moj je prijedlog da savjeti na bazi današnje diskusije izvrše određene izmjene, naravno da ih savjeti prihvate, pa onda da se ide na usvajanje plana na Skupštinu.

Predsjedavajući:

Mi se slažemo sa svim primjedbama, ali smatram da ovaj dokumenat ne bi trebao ponovo ići pred Skupštinu.

Grbić Milan:

Ja se slažem sa drugovima, samo smatram da se ovakav plan treba obraditi prvo u radnim organizacijama, prvo u mojoj radnoj organizaciji. Zbog toga se slažem sa prijedlogom, da, kada savjetnici prečešljaju ovaj plan da se onda iznese na Skupštinu i da ga onda donesemo.

Ovaj plan ja gledam kao plan sa puno nestabilnosti. Moja radna organizacija je upala sa nekim minimu-

mom objašnjenja i sa nekim milionima. Postavljam pitanje šta znači za jedan grad jedna željeznička stanica? Mi se s tim rješenjem nismo složili, jer je to rješenje iz rukava.

Ja ne mislim da dišem ruku i da glasam za stvar u koju nisam siguran da je dobra.

Osman Karabegović:

Taj plan, prije svega, mora dati neki autoritet u radnim organizacijama. Ako privrednici kažu da se nije vodilo računa o rastu proizvodnje onda taj plan gubi od svog autoriteta. Ako je to tako onda je taj plan nerealan.

vlado Rončević:

Mi smo konsultovali određene radne organizacije. Isto tako za nas je dovoljna garancija za jedan plan ako ga razmatraju - Društvo ekonomista, Komora, Socijalistički savez Sindikat i dr.

I mi također, nismo vjerovali u neke stope rasta, naročito kada je u pitanju zaposlenost, industrija i dr. pa smo išli u neke radne organizacije i nama su drugovi direktori govorili o nekim drugim podacima. Ja sada o svemu tome ne mogu govoriti. Mi ćemo usvojiti neke primjedbe. Kada sam rekao primjedbe mislio sam na dopunu ovih podataka, a ne na odbacivanje ovih podataka.

Plan je zatim prošao kroz savete i kroz Koordi-

naciono tijelo Skupštine opštine. Ovaj plan je dva puta bio prednacrt i prošao je kroz zborove birača i on nije proizvod grupe stručnjaka Opštinske skupštine nego radnih organizacija.

Ja se slažem da će uslovi biti drugačiji u narednom periodu, ali tu treba čekati Zakon o ukupnom prihodu i dohotku. No, za sada se ne može ništa učiniti.

Velika je stvar i velika je razlika kada se govori o primjedbama ili kada se kaže da su stope nerealne.

Ovo što je rečeno o željeznici to se ne tiče srednjoročnog plana.

Grbić Milan:

Ja moram i ovo još da kažem. Željeznica prema planu treba da učestvuje u izgradnji nove željezničke stanice sa 60%. Ako je u pitanju cifra od 1. milijardu i 600 miliona dinara onda se može zaključiti u kakvoj se situaciji nalazi željeznica. Mi ne možemo odvojiti za novu željezničku stanicu niti jednog dinara - pa se onda postavlja pitanje šta treba da radi željeznica?

Petković Bojan:

Samo bih iznio svoje mišljenje u vezi predloga Plana - dakle, smatram da ovaj dokumenat treba da se usvoji obzirom da je vodjena oko njega jedna šira diskusija i da

su u tom smislu konsultovane radne organizacije, s tim da se uz ovaj prijedlog napravi jedan prijedlog za rebalans plana koji bi naknadno razmatrali, a da se plan danas usvoji, da se to dalje ne odlaže.

Predsjedavajući:

Da li želi neko da govori?

Želim da podržim ovaj prijedlog, da se uz iznošenje ovog dokumenta na Koordinaciono tijelo, na naš Savjet za plan i finansije unesu i sve korekcije koje će biti na liniji ove današnje diskusije, pa da se onda ide na rebalans ovog dokumenta.

Ove projekcije su se ostvarile u zajednici sa radnim organizacijama, a i podaci su svježiji, no svakako da može doći do određenih odstupanja.

Popović Milorad:

Dobro bi bilo, da se unesu primjedbe koje su danas date, a o kojima nema više šta da se diskutuje: za lihe, ~~xxix~~ stope rasta itd. i da se na jednoj od narednih sjednica podnese izvještaj o tome šta je izmjenjeno, a šta se odbacuje.

Osman Karabegović:

Mi treba da se naučimo kada donosimo jedan

dokumenat da će nam propasti sve ono što je nerealno zamišljeno. Ja ne kažem da je ovaj plan takav. vi znate da, čim je više zaliha da je i dohodak manji, a prema tome, i sredstva se drugačije dijele.

Ako već sada znamo da će doći do nekih promjena onda treba da se plan ostavi, da se pričeka pa da se plan donese u toku 1967. godine kada za to budu postojale realne mogućnosti.

važno je da mi u toku 1967. godine napravimo realan plan, a da to znaju i privredne organizacije, da svak kaže da ova Skupština učestvuje u tom radu i da taj rad na kraju bude odražen u nečem realnom. Diskusija nam je potrebna da se kroz nju borimo sa raznim stavovima.

Zato smatram, da je potrebno da se vagnu ove stope rasta, produktivnost i drugi elementi zastupljeni u ovom planu.

Predsjedavajući:

Zaključujem pretres u vezi sa ovom tačkom dnevnog reda, a odlučivanje o ovoj tački će se izvršiti na odvojenim sjednicama vijeća.

Ad 3/ Na prijedlog predsjedavajućeg usvojen je Prijedlog rješenja o obrazovanju Režijskog odbora za izgradnju školskih objekata čime je i zajednička sjednica Skupštine završena u 14,30. časova.

Stenograf. bilješke:
D. Rakelić

Predsjedavajući:
Babić Živko

4

1

1